

Bruxelles, 27 februarie 2024
(OR. en)

**Dosar interinstituțional:
2023/0323(COD)**

**6586/1/24
REV 1**

**COMPET 166
MI 169
IND 78
ECOFIN 179
FIN 156
CODEC 478
IA 47**

NOTĂ

Sursă:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I)
Destinatar:	Consiliul
Subiect:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale – Dezbateri de orientare

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de informare din partea președinției referitoare la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, în vederea dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului Competitivitate din 7 martie 2024.

Notă de informare din partea președinției**Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale****Dezbateri de orientare****1. Propunerea Comisiei**

Plata cu întârziere a facturilor afectează întreprinderile din toate sectoarele în toate statele membre ale UE. Aceasta are un impact negativ deosebit asupra întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), care se bazează pe fluxuri regulate și previzibile de numerar și au un acces la lichidități mai limitat decât întreprinderile mari.

IMM-urile care sunt plătite cu întârziere trebuie să acopere deficitul de lichidități rezultat prin împrumuturi pe termen scurt, ceea ce le sporește cheltuielile financiare. Reducerea întârzierilor în efectuarea plăților este un element-cheie pentru a oferi IMM-urilor lichidități atât de necesare investițiilor în inovare sau pentru a transfera reducerile de costuri către consumatori.

Prin urmare, pentru a proteja întreprinderile europene, în special IMM-urile, și pentru a le spori competitivitatea, a fost adoptată Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților¹. Cu toate acestea, întârzierile în efectuarea plăților cauzează 25 % din falimentele din UE în prezent. Acest lucru a făcut ca, la 12 septembrie 2023, Comisia să publice propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale. Obiectivul este abordarea deficiențelor directivei, cu scopul de a îmbunătăți disciplina în materie de plăți a tuturor actorilor implicați și de a proteja întreprinderile de efectele negative ale întârzierilor în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale. Propunerea face parte dintr-un „pachet de măsuri de ajutorare a IMM-urilor” mai amplu, care include, de asemenea, o directivă privind simplificarea fiscală pentru IMM-uri și un set de măsuri anunțat de Comisie de simplificare a proceselor pentru IMM-uri, de îmbunătățire a accesului acestora la finanțare și la o forță de muncă calificată și de sprijinire a IMM-urilor pe parcursul întregului lor ciclu de viață.

¹ Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (reformare), JO L 48, 23.2.2011, p. 1-10.

Revizuirea propusă de Comisie a normelor privind întârzierea în efectuarea plăților constă în înlocuirea directivei existente cu un regulament cu termene de plată maxime obligatorii de 30 de zile pentru toate tranzacțiile comerciale dintre întreprinderi sau dintre întreprinderi și autorități publice. Astfel, plata dobânzilor și taxelor compensatorii ar deveni automată în cazul întârzierii în efectuarea plăților, iar noile măsuri ar fi însoțite de un cadru solid de asigurare a respectării legislației. De asemenea, întreprinderilor li s-ar facilita exercitarea drepturilor, prin reducerea sarcinii în cazul recurgerii la căi de atac eficiente și prin facilitarea accesului la astfel de căi de atac eficiente prin mediere.

Conform evaluării impactului realizate de Comisie, noile norme vizează reducerea cu 35 % a întârzierilor în efectuarea plăților. În plus, perioada de timp pe care întreprinderile o petrec pentru a-și urmări debitorii ar fi redusă în mod semnificativ, ceea ce ar permite întreprinderilor europene să facă economii de 340 de milioane de ore-persoană, echivalentul a 8,7 miliarde EUR. Dincolo de beneficiile monetare directe, prin aceasta lichiditățile ar trebui să fie redistribuite într-un mod mai echitabil în economie, iar dependența IMM-urilor de finanțarea externă ar trebui să scadă. Obiectivul este de a proteja IMM-urile, care, deseori, nu au putere de negociere și sunt obligate să accepte termene și condiții de plată inechitabile.

Instrumentul propus de Comisie pentru revizuire este un regulament. Conform Comisiei, acesta prezintă numeroase avantaje, inclusiv abordarea aspectului transfrontalier al întârzierii în efectuarea plăților. Printr-un regulament, aspecte-cheie precum termenul maxim pentru plăți și procedurile de verificare, rata dobânzii pentru întârziere în efectuarea plăților și valoarea despăgubirilor sub forma unei sume forfetare ar fi aceleași în întreaga UE și vor fi direct aplicabile. Se asigură astfel condiții de concurență echitabile între statele membre cu privire la aceste aspecte.

În același timp, statelor membre li s-ar permite să adopte dispoziții mai stricte cu privire la anumite aspecte. Statele membre ar păstra opțiunea de a aplica o perioadă de plată mai scurtă prin intermediul legislației naționale. În mod excepțional, în dreptul intern poate fi prevăzută o procedură de recepție sau de verificare, dar numai în cazul în care acest lucru este considerat strict necesar, dată fiind natura specifică a bunurilor sau serviciilor. Această procedură trebuie să fie descrisă în mod explicit în contract și este, de asemenea, limitată la maximum 30 de zile. În plus, regulamentul ar stabili obligații privind organismele de asigurare a respectării legii, sistemele de mediere, gestionarea debitorilor, formarea în domeniul alfabetizării financiare și practicile și dispozițiile contractuale inechitabile, dar ar rămâne la latitudinea statelor membre să le completeze în conformitate cu legislația lor națională.

Regulamentul propus s-ar aplica plăților efectuate în cadrul „tranzacțiilor comerciale”, prin care se înțelege tranzacțiile dintre întreprinderi sau dintre întreprinderi și autorități publice, în cazul în care autoritatea publică este debitorul, care conduc la livrarea de bunuri sau la prestarea de servicii contra cost. Această definiție include proiectarea și execuția de lucrări publice, lucrări de construcții și lucrări de inginerie civilă.

Regulamentul nu s-ar aplica plăților pentru tranzacțiile cu consumatorii, plăților efectuate drept despăgubiri pentru daune și nici plăților în legătură cu datoriile care fac obiectul unor proceduri de insolvență, inclusiv al procedurilor care fac obiectul restructurării datoriilor.

Noul regulament ar obliga statele membre să desemneze autorități naționale responsabile cu asigurarea respectării regulamentului, care trebuie să coopereze cu Comisia și cu alte autorități naționale relevante de aplicare a legii, și ar enumera competențele pe care trebuie să le aibă aceste autorități de aplicare a legii.

2. Poziția statelor membre

În general, statele membre sprijină luarea în considerare a intereselor IMM-urilor și se aliniază îndeaproape cu argumentele Comisiei. Multe state membre consideră că stabilirea unor termene de plată previzibile ar îmbunătăți cultura plăților în Europa, ar încadra mai bine libertatea contractuală, ar crea un mediu de afaceri mai sigur, ar crește fluxurile de numerar, ar stimula investițiile și, astfel, ar consolida competitivitatea întreprinderilor din UE, în special a IMM-urilor.

Cu toate acestea, un număr mare de state membre și părți interesate sunt preocupate de propunerea Comisiei în ceea ce privește interferența regulamentului cu libertatea contractuală, lipsa unei pauze de timp pentru inspectarea bunurilor sau serviciilor livrate și posibilele conflicte cu legislațiile naționale. Acestea au subliniat că condițiile de plată individuale reprezintă o parte importantă a contractelor comerciale și că multe modele de afaceri funcționale se bazează pe termene de plată lungi. Din punctul lor de vedere, restrângerea libertății contractuale ar încuraja întreprinderile să își mute relațiile contractuale în țări din afara UE.

Prin urmare, marea majoritate a statelor membre se opun termenului de plată maxim propus de 30 de zile, pe care îl consideră, în general, o intervenție disproporționată a legiuitorului. Având în vedere faptul că actuala directivă a avut deja un impact asupra libertății contractuale și că această limitare a libertății contractuale este justificată de urmărirea unui interes general, și anume sănătatea economică a întreprinderilor și, prin urmare, sănătatea economică a UE, acestea solicită norme mai flexibile și posibilitatea ca partenerii de afaceri să negocieze propriile condiții de plată, în special între întreprinderi de aceeași dimensiune. De comun acord, ar putea fi convenite termene de plată mai lungi, iar aceasta nu ar indica neapărat o putere de negociere inegală. Introducerea unui plafon strict în cazul termenelor de plată ar implica aplicarea acelorași norme în situații comerciale diferite.

Strâns legate sunt și preocupările statelor membre legate de alegerea instrumentului juridic, în special efectul de armonizare deplină al regulamentului, care ar trata o gamă largă de situații comerciale diferite în același mod și ar lăsa statelor membre o marjă de manevră foarte limitată pentru a adapta normele la contextul lor național.

De asemenea, au fost exprimate preocupări cu privire la sarcina administrativă pe care regulamentul propus ar urma să o impună întreprinderilor și autorităților publice, în special obligația contractanților principali, în cazul contractelor de achiziții publice de lucrări, de a furniza dovezi că subcontractanții au fost plătiți.

În plus, instituirea unor autorități naționale care să asigure respectarea regulamentului reprezintă un motiv de îngrijorare pentru mai multe state membre. Pe lângă preocupările legate de sarcina administrativă și de costurile asociate înființării și funcționării acestor autorități publice, există, de asemenea, preocupări cu privire la domeniul de aplicare al competențelor conferite acestora prin regulamentul propus, în special în ceea ce privește suprapunerea acestor autorități cu competențele instanțelor, ceea ce ar putea duce la crearea a două tipuri de proceduri paralele.

3. Întrebări pentru dezbateri

Miniștrii sunt invitați să orienteze dezbateri pe baza în special a două aspecte.

- Având în vedere obiectivele revizuirii Directivei privind întârzierea în efectuarea plăților, care vizează protejarea întreprinderilor europene, în special a IMM-urilor, împotriva întârzierii în efectuarea plăților și trecerea la o cultură a plăților prompte, miniștrii sunt invitați să își exprime opiniile cu privire la alegerea instrumentului juridic.
 - Având în vedere necesitatea categorică de a proteja sănătatea economică a întreprinderilor, în special a IMM-urilor, și recunoscând importanța stabilirii de către autoritățile publice a unui precedent pentru plata promptă, miniștrii sunt invitați să își împărtășească opiniile cu privire la propunerea privind termenele de plată obligatorii de 30 de zile calendaristice. Ar trebui introduse mecanisme de flexibilitate pentru a aborda diferitele situații în care își desfășoară activitatea întreprinderile? Aceste informații vor sta la baza discuțiilor din cadrul viitoarelor reuniuni la nivel de grup de lucru.
 - Având în vedere obiectivele revizuirii Directivei privind întârzierea în efectuarea plăților și motivele subiacente, în special lipsa unor mecanisme de descurajare adecvate și insuficiența mecanismelor de punere în aplicare, miniștrii sunt invitați să își împărtășească opiniile cu privire la autoritățile de aplicare a legii propuse. Fără a aduce atingere competențelor instanțelor în ceea ce privește litigiile civile, ar trebui puse în aplicare mecanisme de control și de asigurare a respectării legislației pentru a reduce întârzierile în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale?
-